



Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/P/KSO/2025/506

BETREFT: Miskenning van het Participatiedecreet

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 30 januari 2025

1.2. Verzoeker:

1. Wat betreft (Xa);

De volgende leden van de schoolraad:

- Mevr. (...), vertegenwoordiger ouders;
- Dhr. (...), vertegenwoordiger leerlingen, wettelijk vertegenwoordigd door mevr. (...), ouder;
- Dhr. (...), vertegenwoordiger leerkrachten;
- Mevr. (...), vertegenwoordiger leerkrachten;
- Dhr. (...), vertegenwoordiger lokale gemeenschap;
- Dhr. (...), vertegenwoordiger lokale gemeenschap.

De volgende personeelsleden:

- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...) leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;

- Dhr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht met lesopdracht OV4 (KIDS;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht,
- Mevr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht met lesopdracht OV4 (KIDS;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr(...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht met lesopdracht OV4 (KIDS;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Merv. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht met lesopdracht OV4 (KIDS;
- Dhr. (...), opvoeder;
- Dhr. (...), opvoeder;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;

- Dhr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht.

De volgende ouders van leerlingen:

- Dhr. (...), ouder;
- Dhr. (...), ouder;
- Dhr. (...), ouder;
- Dhr. (...), ouder;
- Mevr. (...), ouder;
- Mevr. (...), ouder;
- Dhr. (...), ouder;
- Mevrouw (...), ouder;
- Mevr. (...), ouder.

De volgende leerlingen:

- Dhr. (...), minderjarige leerling, wettelijk vertegenwoordigd door dhr. (...) en Mevr. (...), ouders;
- Dhr. (...), minderjarige leerling, wettelijk vertegenwoordigd door mevr. (...), ouder;
- Mevr. (...), minderjarige leerling, wettelijk vertegenwoordigd door mevr. (...) en Mevr. (...), ouders.

2. Wat betreft het (Xb):

De volgende leden van de Schoolraad:

- Mevr. (...), vertegenwoordiger ouders;
- Mevr. (...), vertegenwoordiger leerkrachten;
- Mevr. (...), vertegenwoordiger leerkrachten.

De volgende personeelsleden:

- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;

- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Mevr. (...), secretariaatsmedewerker;
- Mevr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht;
- Dhr. (...), leerkracht.

3. Wat betreft (Xc):

Het volgend personeelslid:

- Dhr. (...), leerkracht.

De volgende ouder:

- Dhr. (...), ouder.

Allen bijgestaan en vertegenwoordigd door meester (**Xd**), advocaat, waar keuze van woonplaats wordt gedaan;

1.3. Verweerder:

Schoolbestuur: (Ya);

Scholengemeenschap: (Yb);

Allen bijgestaan en vertegenwoordigd door meester (**Yc**).

1.4. CZB

Bij e-mail van 29 januari 2025 en per aangetekende brief verstuurd op 29 januari 2025 en door het secretariaat van de Commissie ontvangen op 30 januari 2025, zenden de verzoekers hun klacht met stukken aan de Commissie.

Per e-mail van 3 februari 2025 en bij aangetekende brief, verstuurd op 4 februari 2025, worden de verwerende partijen door het secretariaat in kennis gesteld van de klacht, gewezen op de mogelijkheid om een verweerschrift in te dienen en uitgenodigd voor de zitting van 25 februari 2025. Bij e-mail van 3 februari 2025 worden de verzoekende partijen eveneens uitgenodigd voor de zitting van 25 februari 2025.

Bij e-mail van 12 februari 2025 meldt Mr. (Yc) zijn tussenkomst voor (Ya) en de (Yb). In diezelfde e-mail verzoekt hij om de zaak met gesloten deuren te behandelen. Bij e-mail van 13 februari 2025 stuurt de advocaat van de verzoekende partijen een brief waarin wordt gesteld dat de verzoekende partijen geenszins kunnen instemmen met het verzoek om de zitting van 25 februari 2025 achter gesloten deuren te houden.

Per e-mail van 18 februari 2025 en per (aangetekend) schrijven van dezelfde datum maken de verwerende partijen een verweerschrift met stukkenbundel over. Met een e-mail van dezelfde

datum wordt het verweerschrift met de link waar de stukken kunnen worden gedownload, overgemaakt aan (de advocaat van) de verzoekende partijen.

Per e-mail van 20 februari 2025 aan enerzijds de advocaat van de verzoekende partijen en anderzijds aan de advocaat van de verwerende partijen, wordt meegedeeld dat niet wordt ingegaan op het verzoek om de zaak met gesloten deuren te behandelen.

Bij e-mail van 21 februari 2025 enerzijds aan de advocaat van de verzoekende partijen en anderzijds aan de advocaat van de verwerende partijen laat het secretariaat weten dat, gelet op de voorziene moeilijkheden om op 25 februari 2025 aanwezig te zijn in Brussel, werd beslist om de zitting van 25 februari 2025 te verplaatsen naar een latere datum. Bij e-mail van 28 februari 2025 wordt zowel naar de advocaat van de verzoekende partijen als naar de advocaat van de verwerende partijen een nieuwe uitnodiging verstuurd voor de zitting van 12 maart 2025. Bij e-mail van 28 februari 2025 bevestigt de advocaat van de verzoekende partijen dat hij zijn cliënten heeft verwittigd en dat hij zal aanwezig zijn op de zitting van 12 maart 2025. Met een e-mail van 6 maart 2025 bevestigt de advocaat van de verwerende partijen eveneens dat hij zal aanwezig zijn op de zitting van 12 maart.

Na de zitting van 12 maart 2025 wordt met een e-mail d.d. 19 maart 2025 aan de verwerende partijen gevraagd om bijkomende stukken over te maken. Deze bijkomende stukken werden door de advocaat van de verwerende partijen bezorgd met een e-mail op 4 april 2025, dewelke eveneens was gericht aan de raadsman van de verzoekende partijen. Het secretariaat heeft per mail van 7 april 2025 aan de advocaat van de verzoekers gevraagd om de goede ontvangst van de bijkomende stukken te bevestigen.

Met een e-mail van 14 april 2025 bevestigt de advocaat van de verzoekende partijen de goede ontvangst van de bijkomende stukken en de aangevulde inventaris. Op 18 april 2025 maakt de advocaat van de verzoekende partijen nog het standpunt van de verzoekende partijen inzake de aanvullende stukken, evenals enkele bijkomende stukken over. De e-mail van 18 april 2025 is eveneens gericht aan de raadsman van de verwerende partijen. Dit wordt op 22 april 2025 door het secretariaat nogmaals overgemaakt aan de advocaat van de verwerende partijen.

Op 22 april 2025 bevestigt de advocaat van de verwerende partijen dat hij kennis heeft genomen van de e-mail met bijlagen van de verzoekende partijen. Hij meent echter dat het niet de bedoeling is dat de partijen nog bijkomende argumenten indienen over de door hen – op vraag van de Commissie – overgemaakte bijkomende stukken. Hij verzoekt de Commissie om de brief met bijlagen van de verzoekende partijen uit de debatten te weren, minstens om hier geen rekening mee te houden.

2. INHOUD van de KLACHT

De klacht is gericht tegen de beslissing van 3 december 2024 inzake het “Toekomstplan Onderwijs 2030” genomen door het bestuur van (Ya). Volgens de verzoekers is het duidelijk dat het toekomstplan uitgaat van de (Yb). De bestreden beslissing heeft immers niet enkel betrekking op de werking van de onderwijsinstellingen die ressorteren onder (Ya). De verzoekers menen dan ook dat het bestuur van (Ya) haar statutaire bevoegdheden heeft overschreden.

De verzoekende partijen zijn van oordeel dat de bestreden beslissing werd genomen met miskenning van de bevoegdheden en besluitvormingsprocedures zoals bedoeld in artikel 18 t.e.m. 22 van het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad (hierna omschreven als: het Participatiedecreet). Zij benadrukken dat voormelde bepalingen op inherente wijze samenhangen met o.a. de artikelen 10, 12, 13, 15, 28, 30, 31 en 51 van het Participatiedecreet. De klacht werd tijdig ingediend en de verzoekende partijen beschikken over het vereiste belang. De klacht is dus ontvankelijk.

Als **eerste middel** menen de verzoekende partijen dat art. 21 en 22 van het Participatiedecreet geschonden zijn omdat er geen overleg heeft plaatsgevonden.

In het kader hiervan stellen zij vooreerst dat de schoolraden volgens hen niet tijdig en conform werden geïnformeerd over de geplande beslissingen. Er werd nagenoeg geen enkele achterliggende documentatie overgemaakt aan de schoolraden. De schoolraden beschikten volgens hen ook slechts over een termijn van 2 weken om te adviseren. Dit is onvoldoende gelet op de verplichting voor de leden van de schoolraad om hun geleding te informeren en raadplegen.

Er werd ook niet de moeite genomen om elke schoolraad afzonderlijk te informeren over het Toekomstplan. Er werd door het schoolbestuur slechts één gezamenlijk infomoment georganiseerd voor alle leden van alle schoolraden van de scholen die deel uitmaken van (Ya) – een ‘massa’-event waarop een 50tal personen aanwezig was. Dit vond plaats op 6 november 2024 aan de hand van een PowerPoint Presentatie door de algemeen en coördinerend directeur van de Scholengemeenschap.

De verzoekende partijen wijzen er ook op dat overeenkomstig art. 22 Participatiedecreet het schoolbestuur de schoolraad moet informeren over de *geplande beslissingen*. Hoewel hier tijdens het infomoment vier scenario’s werden toegelicht, maakt geen van deze scenario’s de uiteindelijke bestreden beslissing uit.

Volgens de verzoekende partijen heeft ook nooit een overleg zoals bedoeld in art. 22 Participatiedecreet plaatsgevonden. Er zijn nooit overlegagenda’s vastgelegd, er heeft nooit een overleg plaatsgevonden tussen de afzonderlijke schoolraden en het schoolbestuur en er zijn per schoolraad al helemaal geen verslagen opgesteld waarin de verschillende standpunten zijn opgenomen. Bovendien is ook de opgelegde chronologie inzake de verhouding tussen de schoolraad en het lokaal comité niet gerespecteerd, doordat men de schoolraden pas helemaal op het einde heeft betrokken.

Dat het schoolbestuur op het allerlaatste moment de schoolraden nog de mogelijkheid heeft gegeven om een schriftelijk advies te formuleren binnen een termijn van slechts twee weken, doet aan dit alles geen afbreuk. De gegeven adviezen vormen adviezen in de zin van art. 18 van het Participatiedecreet en zijn niet gelijk te stellen met een “overleg” in de zin van art. 21 en 22 Participatiedecreet. De decreetgever heeft doelbewust gekozen om de schoolraden ook een “overlegbevoegdheid” te geven net omwille van het belang dat de decreetgever hecht aan “onderlinge communicatie”. De schoolraden werden er ook toe verplicht hun advies te verstrekken middels een door het schoolbestuur vooropgesteld sjabloon.

De leden van de schoolraad mochten ook slechts over het tweede luik adviseren, zijnde dat inzake infrastructuur en financiën (en niet over het eerste luik inzake de pedagogische visie en doelstellingen).

Tenslotte stellen de verzoekende partijen nog dat zelfs indien zou worden geoordeeld dat middels het verzoeken van de schriftelijke adviezen een overleg heeft plaatsgevonden in de zin van de artikelen 21 en 22 van het Participatiedecreet, dit dan nog slechts pro form was en derhalve in strijd met het Participatiedecreet. Zij menen dat de op het laatste moment door het schoolbestuur opgezette “participatie initiatieven” slechts voor de schijn zijn gelanceerd en geenszins het oogmerk hadden om een effectieve participatie te faciliteren.

Naast het gegeven dat nooit overleg had plaatsgevonden, waren de schoolraden volgens de verzoekers ook niet op afdoende wijze geïnformeerd (schending van art. 15 Participatiedecreet). Het schoolbestuur heeft eraan verzaakt om elk van de schoolraden individueel en tijdig te informeren door zich te beperken tot het geven van een korte presentatie aan alle leden van alle schoolraden tesamen. De schoolraden werden volgens hen verder ook manifest laattijdig

geïnformeerd en de gegeven informatie volstond niet voor de leden van de schoolraden om hun bevoegdheden op een gedegen wijze te kunnen uitoefenen. De informatie was bovendien ook onjuist. Het schoolbestuur heeft ook bemoeilijkt dat de schoolraad uitvoering gaf aan haar communicatieplicht opzichts de geleding die ze vertegenwoordigen.

Verder zijn volgens de verzoekers de artikelen 21 en 22 *juncto* artikel 30 van het Participatiedecreet geschonden doordat het schoolbestuur eerst de lokale comités heeft betrokken en pas nadien en helemaal op het einde de schoolraden. Ook de artikelen 10 en 13 van het Participatiedecreet zouden zijn miskend doordat de schoolraden niet conform waren samengesteld. Er is volgens de verzoekers ook schending van artikel 51 van het Participatiedecreet doordat de vertegenwoordigers van de schoolraad niet zijn ondersteund geweest door verwerende partijen in hun decretale overlegbevoegdheid en de daaraan gekoppelde verplichting tot het informeren en raadplegen van hun respectievelijke geleding. Tenslotte stellen de verzoekers ook nog dat op basis van de informatie waarover zij beschikken, enkel maar geconcludeerd kan worden dat de algemeen en coördinerend directeur niet waren gemandateerd om op te treden in verhouding tot de schoolraden. Bovendien werd ook de vzw (Ya) niet rechtsgeldig vertegenwoordigd, althans niet op de momenten dat er enkel door de voorzitter van de Raad van Bestuur werd opgetreden.

In een **tweede middel** stellen de verzoekers dat art. 18 van het Participatiedecreet geschonden is. Zij menen dat niet op een gedegen wijze rekening is gehouden met de adviezen die volgens hen overigens slechts pro forma nog zijn gevraagd en zij wijzen erop dat er buiten de decretaal voorziene termijn van 30 kalenderdagen werd gereageerd middels enkele schrijvens die volgens hen niet met voldoende redenen zijn omkleed.

Als **derde middel** roepen de verzoekers een schending van art. 31 van het Participatiedecreet in. Zij menen dat deze bepaling, of minstens de ratio legis ervan, geschonden is doordat er ten aanzien van personeelsafgevaardigden werd bedreigd met (tuchtrechtelijke) repercussies.

Als **vierde middel** stellen de verzoekers dat de beginselen van behoorlijk bestuur geschonden werden door de verweerders. Zo zou het wettigheidsbeginsel geschonden zijn door de miskenning van het Participatiedecreet, werd het patere legem quam ipse fecisti-beginsel volgens hen geschonden door de miskenning van het Charter van goed bestuur opgesteld door het Katholiek Onderwijs Vlaanderen, zou de bestreden beslissing niet met de nodige zorgvuldigheid zijn genomen en zouden het motiveringsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel geschonden zijn.

Onder het **vijfde middel** stellen de verzoekers dat art. 22bis, tweede en vierde lid van de Grondwet, in samenhang gelezen met respectievelijk art. 12.1 en 3.1 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, geschonden is doordat leerlingen niet gekend zijn geweest in het kader van het Toekomstplan. Ook art. 24 §1 van de Grondwet, in samenhang gelezen met het vertrouwensbeginsel, is volgens hen geschonden doordat er middels de bestreden beslissing afbreuk wordt gedaan aan de keuzevrijheid van ouders en het vertrouwen dat zij dienaangaande rechtmatig hadden.

3. INHOUD van het VERWEER

3.1. De verweerders stellen vooreerst dat de Commissie Zorgvuldig Bestuur gedeeltelijk onbevoegd is om te oordelen over de klacht. Zij wijzen er hierbij op dat de bevoegdheid van de Commissie Zorgvuldig Bestuur uitdrukkelijk beperkt is tot de artikelen 18 tot en met 22 van het Participatiedecreet.

Zij menen ook dat de Commissie niet bevoegd is om zich uit te spreken over de inhoudelijke argumenten met betrekking tot de beslissing van (Ya). De bevoegdheid van de Commissie blijft volgens hen beperkt tot de vraag of de participatie in de aanloop van de beslissing correct verlopen is.

Zij wijzen er ook nog op dat een klacht werd ingediend. De Commissie opende een klachtendossier en geen vragendossier. De Commissie hoeft volgens de verweerders dan ook helemaal niet te antwoorden op vermeende schendingen van artikelen die niet tot diens bevoegdheid behoren.

3.2. De verweerders werpen tevens op dat de klacht minstens gedeeltelijk onontvankelijk is. Vooreerst is er volgens hen geen belang ten aanzien van (Yb). Er is verder ook een gebrek aan belang in zoverre wordt beweerd dat de andere vzw's van de scholengemeenschap niet betrokken zouden zijn.

Verder wijzen de verwerende partijen er ook nog op dat een klacht moet worden ingediend binnen een termijn van 60 kalenderdagen na de vaststelling of kennisname van de betwiste feiten. De klacht is ingediend per aangetekende brief van 29 januari 2025. Op straffe van laattijdigheid kan de klacht volgens hen aldus enkel betrekking hebben op betwiste feiten die vastgesteld of ter kennis genomen werden in de periode van 1 december 2024 tot en met 29 januari 2025.

3.3. De verweerders stellen dat de klacht in elk geval ongegrond is. In zoverre de Commissie hiervoor al bevoegd zou zijn, menen zij dat de artikelen 10, 13, 15, 28, 30, 31 en 51 van het Participatiedecreet niet geschonden zijn. Hetzelfde geldt voor de vermeende inbreuken op de artikelen 22bis en 24 § 1 Grondwet.

Ook de artikelen 18, 21 en 22 van het Participatiedecreet werden volgens de verweerders nageleefd.

Wat art. 18 Participatiedecreet betreft, wijzen de verweerders erop dat dit een facultatieve bevoegdheid betreft om advies te verlenen. Ondanks het feit dat het schoolbestuur hier niet toe verplicht was, heeft zij dit wel gedaan. Het schoolbestuur was dus zelfs vragende partij dat de schoolraden van hun facultatieve adviesbevoegdheid gebruik zouden maken. Ze stelden hiervoor een sjabloon op. Het verzoek om advies werd geuit op de superschoolraad van 6 november 2024. Dit impliceert ook een verzoek tot overleg met de schoolraden. Het schoolbestuur heeft op dit vlak dus meer gedaan dan waartoe zij decretaal verplicht was. Het klopt volgens de verweerders niet dat slechts twee weken werd verleend als termijn voor de adviezen. Het laatste advies werd ontvangen op 28 november 2024. Dat de schoolraden effectief adviezen verleend hebben, blijkt uit de stukken. Uit die stukken blijkt ook de vertegenwoordiging van de verschillende geledingen. De verweerders wijzen er nog op dat de schoolraden niet verplicht waren om gebruik te maken van het aangereikte sjabloon. Zij betwisten verder dat de schoolraden zich slechts over een deel van het toekomstplan zouden hebben mogen uitspreken. Dat blijkt volgens hen ook nergens uit.

De schoolraden werden in de mogelijkheid gesteld om op eigen initiatief adviezen uit te brengen overeenkomstig art. 18 van het Participatiedecreet en de adviezen waren voor het schoolbestuur zeer belangrijk. Met de inhoud van de adviezen werd wel degelijk rekening gehouden bij het nemen van de beslissing. Het is onjuist dat het schoolbestuur slechts twee dagen zou hebben gehad om de adviezen van de schoolraden te lezen. De adviezen werden gelezen naarmate ze binnenkwamen. Op het moment dat het laatste advies binnenkwam had het schoolbestuur de andere adviezen al bestudeerd. Het bestuur hield wel degelijk rekening met alle adviezen van de schoolraden om een weloverwogen beslissing te nemen op 3 december.

Art. 18 Participatiedecreet voorziet geen uitdrukkelijke sanctie op de niet-naleving van de termijn van dertig kalenderdagen voor het beantwoorden van de adviezen. Bovendien werd de termijn in casu doorkruist door de kerstvakantie. Verder wijzen de verweerders er nog op dat

de antwoorden aan de schoolraden d.d. 7 januari 2024 een uitgebreide toelichting bevatten en specifiek ingaan op het advies van elk van de individueel aangeschreven schoolraden.

De verweerders wijzen er nog op dat er tot voor 6 november 2024 binnen de schoolraden per school gedebatteerd werd over het masterplan. Het klopt volgens hen niet dat de schoolraden slechts zeer laat zijn betrokken of dat de adviezen slechts pro form werden gevraagd; er was reeds een gans proces aan voorafgegaan. De schoolraden werden wel tijdig geïnformeerd.

Op 6 november 2024 werd een ontwerp van beslissing voorgelegd aan de schoolraden. Dit gebeurde via een uitgebreide PowerPointpresentatie waarbij de schoolraden duidelijk werden geïnformeerd over de mogelijke beslissingen. Dat dit werd georganiseerd in een gezamenlijke schoolraad vormt geen probleem.

Er werd op 6 november 2024 ook duidelijk overlegd met de schoolraden, zoals blijkt uit het verslag van 6 november. De afzonderlijke schoolraden agendeerden overlegmomenten met het oog op het verstrekken van advies. Na de vergadering van 6 november 2024 kon iedere schoolraad verder overleggen en een advies formuleren aan het schoolbestuur. Er werd nog een bijkomend overlegmoment georganiseerd.

De finale beslissing is een compromis. Het bestuur moet op een bepaald moment een beslissing nemen.

Er is in casu wel het nodige overleg met de schoolraden geweest. Alle geledingen zijn geïnformeerd en er is met hen overlegd.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur: 12 maart 2025 om 14.45 uur (hoorzitting) en 22 april 2025 om 13.45 uur (beraadslaging).

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding.

4.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel VII.2 Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs en de ministeriële besluiten van 14 juli 2015 en 21 mei 2019 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Bengt Verbeeck, voorzitter.

Ivo Van Genechten, Walter Andries, Luc Faes en Paul De Cock, leden.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- Voor verzoekende partijen:

- Dhr. (...), leerkracht bij (Xa);
- Dhr. (...), leerkracht en lid van de schoolraad bij (Xa);
- Mevr. (...), leerkracht bij (Xa);
- Dhr. (...), leerkracht bij (Xa);
- Mevr. (...), leerkracht bij (Xa);
- Mr. (Xd), advocaat

- Voor verwerende partijen:

- (Yd), bestuurder;
- (Ye), bestuurder;
- (Yf), coördinerend directeur;
- (Yg), voorzitter;
- (Yh), algemeen directeur;

- (Yj), bestuurder;
- (Yc), advocaat.

4.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies en beslissing opgesteld.

5. BESLISSING

5.1. Regelgeving

** Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 (hierna afgekort als “Codificatie”)*

Artikel VII.5

De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake: [...]

3° de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 van het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad.

Wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan zij beslissen om: 1° een gedeeltelijke terugbetaling van het werkingsbudget van de betrokken school of centrum, het betrokken centrum voor leerlingenbegeleiding of de betrokken school voor deeltijds kunstonderwijs op te leggen. De terugvordering of inhouding kan echter niet meer bedragen dan 10 procent van dat werkingsbudget en kan er niet toe leiden dat het aandeel in het werkingsbudget dat bestemd is voor personeelsaangelegenheden in absolute cijfers kleiner wordt dan wanneer de maatregel niet zou getroffen zijn; 2° ...

Deze sanctie wordt slechts uitvoerbaar de dag nadat de termijn om beroep in te stellen bij de Vlaamse Regering verstreken is.

Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodigt de Commissie het betrokken schoolbestuur of het betrokken bestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien.

** Decreet van 2 april 2004 betreffende de participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad*
Art. 10.

§ 1. De schoolraad wordt in het basisonderwijs samengesteld uit vertegenwoordigers van de volgende geledingen :

- 1° de ouders;
- 2° het personeel;
- 3° de lokale gemeenschap.

De schoolraad wordt in het secundair onderwijs samengesteld uit vertegenwoordigers van de volgende geledingen :

- 1° de ouders;
- 2° het personeel;
- 3° de leerlingen. In het buitengewoon onderwijs oordeelt de inrichtende macht in overleg met de pedagogische raad over de opportuniteit van de opname van één of meer leerlingen in de schoolraad, rekening houdend met de mogelijkheden en de draagkracht van de leerlingen. Wanneer de school de opleidingsvorm 4 aanbiedt, is de opname van één of meer leerlingen verplicht;
- 4° de lokale gemeenschap.

§ 2. De schoolraad telt een gelijk aantal leden per geleding. Bij de oprichting van de schoolraad telt elke geleding ten minste twee leden. De schoolraad legt het aantal leden per geleding vast. Dat aantal kan evenwel nooit minder dan twee bedragen.

§ 3. Indien een geleding geen of onvoldoende vertegenwoordigers telt, is de schoolraad desalniettemin regelmatig samengesteld, voor zover de bij of krachtens dit decreet voorziene stappen met het oog op de samenstelling van de schoolraad zijn ondernomen.

§ 4. De inrichtende macht kan waarborgen uitwerken opdat geledingen uit verschillende vestigingsplaatsen of - in het geval bedoeld onder artikel 9 - verschillende scholen in de schoolraad zouden worden vertegenwoordigd.

§ 5. Tenzij de schoolraad aangeeft afzonderlijk te willen vergaderen voor het formuleren van een advies op eigen initiatief, worden de vergaderingen van de schoolraad bijgewoond door het schoolbestuur of zijn gemandateerde.

Art. 12.

Als een pedagogische raad, ouderraad of leerlingenraad bestaat, wordt de betrokken geleding in de schoolraad samengesteld uit afgevaardigden, aangeduid door en uit deze raad. Als een pedagogische raad, ouderraad of leerlingenraad ervoor opteert om geen gebruik te maken van hun recht om leden voor hun geleding in de schoolraad aan te duiden, of als er geen pedagogische raad, ouderraad of leerlingenraad is, zal er voor de samenstelling van die geleding(en) een verkiezing plaatsvinden. Het schoolbestuur of zijn gemandateerde bepaalt de verdere uitwerking van de verkiezingsprocedure en waarborgt daarbij dat iedereen die verkiesbaar is zich kandidaat kan stellen en dat iedereen die stemgerechtigd is kan stemmen. Indien er minder kandidaten zijn dan het aantal toe te wijzen mandaten of indien het aantal kandidaten gelijk is aan het aantal toe te wijzen mandaten, dan zijn de kandidaten die op de kandidatenlijst worden vermeld, van rechtswege verkozen en wordt de verkiezingsprocedure als beëindigd beschouwd.

In afwijking van het eerste lid kan het schoolbestuur of zijn gemandateerde in het buitengewoon secundair onderwijs gemotiveerd beslissen om in overleg met de pedagogische raad de leerlingengeleding in de schoolraad aan te duiden.

Art. 13.

Onverwijld na hun aanduiding coöpteren de vertegenwoordigers van het personeel, de leerlingen en de ouders bij consensus de vertegenwoordigers van de lokale gemeenschap.

Art. 15.

De leden van de schoolraad hebben in functie van de uitoefening van de bevoegdheden van de schoolraad een algemeen informatierecht.

Het schoolbestuur bezorgt daartoe aan de leden van de schoolraad, samen met de vergaderagenda, alle relevante documenten. Indien tijdens of na een overleg vastgesteld wordt dat er cruciale informatie ontbrak, dan wordt de desbetreffende beslissing van het schoolbestuur opgeschort.

De schoolraad heeft ten behoeve van al het personeel, ouders en leerlingen een communicatie- en informatieplicht over hun activiteiten en standpunten en over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent.

Indien een schoolbestuur een overleg vraagt over een ontwerp van beslissing die de schoolorganisatie en de eigenheid van de school fundamenteel verandert, dan moeten de leden van de schoolraad eerst de geleding die ze vertegenwoordigen informeren én raadplegen.

Art. 18.

De schoolraad kan aan het schoolbestuur uit eigen beweging een schriftelijk advies uitbrengen over alle aangelegenheden opgesomd in artikel 21. Het schoolbestuur geeft na ontvangst van dit advies binnen dertig kalenderdagen een met redenen omkleed antwoord.

Art. 21.

Het schoolbestuur of zijn gemandateerde legt ieder ontwerp van beslissing voor overleg aan de schoolraad voor als dat betrekking heeft op :

1° de bepaling van het profiel van de directeur;

2° het studieaanbod;

3° het aangaan van samenwerkingsverbanden met andere schoolbesturen en met externe instanties;

- 4° de opstapplaatsen en de busbegeleiding in het kader van het door het schoolbestuur aangeboden vervoer;
- 5° de vaststelling van het nascholingsbeleid;
- 6° het beleid met betrekking tot experimenten en projecten;
- 7° het opstellen of wijzigen van de volgende regelingen :
 - a) het schoolreglement;
 - b) het schoolwerkplan in het basisonderwijs;
 - c) het beleid op leerlingenbegeleiding en de afspraken over de samenwerking tussen de school en het centrum voor leerlingenbegeleiding;
- 8° de infrastructuurwerken die niet onder het toepassingsgebied vallen van artikel 42, § 1, eerste lid, 1°, a) en b), van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten;
- 9° de vaststelling van de criteria voor de aanwending van lestijden, uren, uren-leraar en punten;
- 10° het welzijns-, veiligheids- en gezondheidsbeleid van de school ten aanzien van de leerlingen, met inbegrip van het in eigen beheer of door derden verstrekken van gezonde en evenwichtige schoolmaaltijden;
- 11° het beleid met betrekking tot interne kwaliteitszorg, met inbegrip van de bespreking van de resultaten van een schooldoorlichting;
- 12° het gelijke-onderwijskansenbeleid in het secundair onderwijs.

Art. 22.

Het schoolbestuur informeert tijdig de schoolraad over de geplande beslissingen die voor overleg zullen worden voorgelegd. Op basis daarvan bepaalt de raad zijn overlegagenda. Een schoolraad kan afzien van het recht op overleg. Het overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van het schoolbestuur of zijn gemandateerde en de schoolraad.

Het overleg leidt tot een verslag waarin alle standpunten worden opgenomen. Het schoolbestuur of zijn gemandateerde neemt een gemotiveerde eindbeslissing na het overleg of na de onderhandeling zoals bepaald in artikel 30 en brengt de schoolraad in kennis van de beslissing. Indien een schoolbestuur een overleg vraagt over een ontwerp van beslissing die de schoolorganisatie en de eigenheid van de school fundamenteel verandert, dan moeten de leden van de schoolraad eerst de geleding die ze vertegenwoordigen informeren én raadplegen zoals voorzien in artikel 15.

Wanneer een overleg niet plaatsvindt binnen een termijn van eenentwintig kalenderdagen, die ingaat de dag nadat een geplande beslissing voor overleg wordt voorgelegd, wordt het overleg geacht te hebben plaatsgevonden.

Art. 28.

Indien de inrichtende macht bevoegdheden opdraagt aan de directeur, waakt hij erover dat deze voldoende gemandateerd is om in de verhouding tot de schoolraad autonoom te kunnen optreden.

Art. 30.

Wanneer een ontwerpbeslissing betrekking heeft op de overlegbevoegdheden van de schoolraad, wordt de ontwerpbeslissing eerst ter overleg voorgelegd aan de schoolraad. Zij wordt vervolgens onderhandeld binnen het lokaal comité, voor wat betreft de grondregelen ter zake van het administratief statuut, met inbegrip van de vakantie- en verlofregeling, de bezoldigingsregeling, de betrekkingen met de vakorganisaties en de inrichtende machten, de organisatie van de sociale diensten of de verordeningsbepalingen, algemene maatregelen van inwendige orde en algemene richtlijnen met het oog op de latere vaststelling van de personeelsformatie of inzake arbeidsduur en organisatie van het werk.

De door de schoolraad uitgeoefende advies- en overlegrechten hebben geen betrekking op de arbeidsvoorwaarden waarover het lokaal comité zich uitspreekt.

Art. 31.

Personeelsleden en leerlingen die deel uitmaken van de schoolraad kunnen voor de meningen geuit in de uitoefening van hun mandaat geen tuchtsancties oplopen.

Art. 33.

Klachten inzake de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikelen 18 tot en met 22 kunnen door de schoolraad, zijn geledingen en iedere belanghebbende ingediend worden bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur.

Art. 51.

Het schoolbestuur verstrekt de pedagogische raad, de leerlingenraad en de ouderraad de nodige logistieke ondersteuning. Het schoolbestuur verstrekt de leerlingenraad en de vertegenwoordigers van de leerlingen in de schoolraad de nodige begeleiding.

** Omzendbrief GD/2004/03 van 13 juli 2004 betreffende de lokale participatieregeling in het basis- en secundair onderwijs.*

5.2. Voorafgaandelijk

Na de zitting van 12 maart 2025 heeft de Commissie Zorgvuldig Bestuur aan de verwerende partijen gevraagd om bijkomende stukken over te maken en dit voor 9 april 2025. De verwerende partijen maakten de gevraagde stukken over per e-mail van 4 april 2025.

Op 18 april 2025 heeft de advocaat van de verzoekers nog het standpunt van de verzoekende partijen overgemaakt, evenals een aantal aanvullende stukken.

Kort na de beëindiging van de beraadslagingen in dit dossier op 22 april 2025 heeft de advocaat van de verwerende partijen gesteld dat het niet de bedoeling was dat de partijen nog bijkomend zouden gaan argumenteren. Hij vraagt om de brief met bijlagen d.d. 18 april 2025 uit de debatten te weren, minstens om hier geen rekening mee te houden bij het nemen van de beslissing.

De Commissie Zorgvuldig Bestuur meent dat de verwerende partijen terecht stellen dat het niet de bedoeling was dat partijen nogmaals hun argumenten op papier zouden zetten na het overmaken van de opgevraagde bijkomende stukken. Zij hebben eerder reeds hun argumenten uitgebreid op papier gezet in de klacht respectievelijk het verweerschrift en hebben hun standpunt nogmaals uitgebreid kunnen toelichten tijdens de zitting van de Commissie Zorgvuldig Bestuur van 12 maart 2025. De Commissie heeft hierna enkel nog een aantal stukken opgevraagd bij de verwerende partijen, waaraan deze laatste het correcte gevolg gaven.

Desalniettemin heeft de Commissie tijdens de zitting van 22 april 2025 – mede gelet op het feit dat de vraag tot wering hiervan pas na afloop van de beraadslaging werd ontvangen - wel kennis genomen van de inhoud van het schrijven van de verzoekende partijen d.d. 18 april 2025, doch meent dat de hierin opgenomen argumenten geen invloed hebben op de beslissing van de Commissie, zoals hierna zal blijken.

5.3. Bevoegdheid

5.3.1. De verwerende partijen menen dat de Commissie slechts gedeeltelijk bevoegd is om te oordelen over de klacht. Zij verwijzen hierbij naar art.VII.5, eerste lid, 3° Codificatie en art. 33 van het Participatiedecreet. De bevoegdheid van de Commissie is op basis hiervan volgens hen uitdrukkelijk beperkt tot de artikelen 18 tot en met 22 van het Participatiedecreet.

Overeenkomstig art. VII.5, 1^{ste} lid, 3° Codificatie beslist de Commissie over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 van het

Participatiedecreet. Ook art. 33 van het Participatiedecreet bepaalt dat klachten inzake de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikelen 18 tot en met 22 door de schoolraad, zijn geledingen en iedere belanghebbende ingediend kunnen worden bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur.

De Commissie is aldus bevoegd om de naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 van het Participatiedecreet na te gaan.

De verzoekers voeren in hun klacht aan dat met betrekking tot de op 3 december 2024 genomen beslissing inzake het ‘Toekomstplan Onderwijs 2030’ niet het in het Participatiedecreet voorgeschreven voorafgaand overleg met de schoolraad heeft plaatsgevonden. Aan de klacht is daarmee een betwisting verbonden aangaande de bevoegdheden van de schoolraad of de besluitvormingsprocedures zoals geregeld in de artikelen 18 tot 22 van het Participatiedecreet, waarvoor de Commissie bevoegd is.

De Commissie is niet bevoegd om rechtstreeks klachten te behandelen die verband houden met de samenstelling van de schoolraad zoals die is bepaald in de artikelen 10 tot 14 van het Participatiedecreet. Zij is wél bevoegd na te gaan of de essentiële voorschriften die een invloed hebben op het correct uitoefenen van de bevoegdheden waarop de Commissie toezicht heeft, zijn nageleefd (zie CZB/P/KSO/2009/241; zie ook CZB/KL/P/KSO/2012/310).

Een wezenlijke voorwaarde opdat het overleg juridisch correct zou verlopen is dat de schoolraad geldig is samengesteld. Binnen de grenzen van het toezicht op de naleving van de artikelen 18 tot 22 van het Participatiedecreet is de Commissie dus ook bevoegd om na te gaan of de schoolraad is samengesteld overeenkomstig de artikelen 10, 12 en 13 van het Participatiedecreet. Verder is het tevens een noodzakelijke voorwaarde voor het voeren van een degelijk overleg dat de schoolraad vanuit het bestuur vooraf actief en adequaat wordt geïnformeerd omtrent de te bespreken aangelegenheden (zie art. 15 Participatiedecreet).

De verzoekers zien de bevoegdheid van de Commissie evenwel veel te ruim wanneer zij menen dat de Commissie bevoegd zou zijn om zelf na te gaan of de algemeen en de coördinerend directeur van de Scholengemeenschap voldoende gemandateerd zijn of waren om in verhouding tot de schoolraden te kunnen optreden (art. 28 Participatiedecreet). Zij stellen zelf dat dit voor hen onduidelijk is. De Commissie is niet bevoegd om hier verder onderzoek naar te voeren.

De Commissie is evenmin bevoegd om na te gaan of te beoordelen of de Raad van Bestuur al dan niet correct vertegenwoordigd is volgens de statuten van de betreffende vzw en om na te gaan of art. 31 van het Participatiedecreet werd nageleefd.

In de mate dat de klacht betrekking heeft op het al dan niet onderhandeld zijn van de beslissing van 3 december 2024 in het lokaal comité, in welk verband verzoekende partij verwijst naar artikel 30 Participatiedecreet, ziet de Commissie niet in op welke grond zij bevoegd zou zijn een uitspraak te doen. (zie ook CZB/KL/P/KSO/2015/369)

Hetzelfde geldt voor wat betreft de door de verzoekers beweerde schending van art. 51 Participatiedecreet. Deze bepaling bevindt zich in het Hoofdstuk IV “Pedagogische raad, leerlingenraad en ouderraad” van het Participatiedecreet en niet onder Hoofdstuk II “De schoolraad”. Dit valt niet binnen de grenzen van het toezicht op de naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in de artikelen 18 tot 22 van het Participatiedecreet.

Volledigheidshalve wijst de Commissie er nog op dat zij evenmin bevoegd is om uitspraak te doen over de oprichting van een medezeggenschapscollege in toepassing van de artikelen 34 – 37 van het Participatiedecreet.

5.3.2. De verzoekers menen dat de beginselen van behoorlijk bestuur van toepassing zijn en dat deze geschonden werden door de verweerders. Zo zou het wettigheidsbeginsel geschonden zijn door de miskennen van het Participatiedecreet, werd het *patere legem quam ipse fecisti*-beginsel volgens hen geschonden door de miskennen van het Charter van goed bestuur opgesteld door het Katholiek Onderwijs Vlaanderen, zou de bestreden beslissing niet met de nodige zorgvuldigheid zijn genomen en zouden het motiveringsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel geschonden zijn.

Verder stellen zij nog dat art. 22bis, tweede en vierde lid van de Grondwet, in samenhang gelezen met respectievelijk art. 12.1 en 3.1 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, geschonden is doordat leerlingen niet gekend zijn geweest in het kader van het Toekomstplan. Ook art. 24 §1 van de Grondwet, in samenhang gelezen met het vertrouwensbeginsel, is volgens hen geschonden doordat er middels de bestreden beslissing afbreuk wordt gedaan aan de keuzevrijheid van ouders en het vertrouwen dat zij dienaangaande rechtmatig hadden.

De Commissie Zorgvuldig Bestuur is evenwel niet bevoegd om hierover te oordelen. Dit valt niet binnen de grenzen van het toezicht op de naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in de artikelen 18 tot 22 van het Participatiedecreet.

5.3.3. De verzoekers stellen tenslotte nog dat indien de Commissie zou oordelen dat een of meer voorschriften niet wezenlijk zouden zijn opdat overleg juridisch correct zou verlopen, deze submiddelen dienen te worden beschouwd als vragen die betrekking hebben op een problematiek met algemene draagwijdte waarop de Commissie een antwoord moet geven.

De verweerders merken in dit verband terecht op dat de huidige procedure een klachtenprocedure betreft. Bovendien wijst de Commissie erop dat de bevoegdheid van de Commissie in het kader van de vragenprocedure eveneens beperkt is tot de aangelegenheden bedoeld in artikel VII.5, eerste lid Codificatie, zijnde de aangelegenheden waarvoor de Commissie in het kader van de klachtenprocedure bevoegd is (zie art. VII.6 Codificatie).

5.3.4. Voor zover als nodig benadrukt de Commissie nog dat het haar niet toekomt zich over de *inhoudelijke argumenten* van de beslissing en/of het Toekomstplan van de verwerende partijen uit te spreken. Zoals ook opgemerkt door de verwerende partijen, blijft de bevoegdheid van de Commissie beperkt tot de vraag of *de participatie* in de aanloop tot de betreffende beslissing correct is verlopen.

5.4. Ontvankelijkheid

5.4.1. Belang

De verwerende partijen menen dat de klacht minstens gedeeltelijk onontvankelijk is. Zij stellen vooreerst dat de verzoekende partijen niet het vereiste belang hebben om een klacht in te dienen tegen (Yb). Zij wijzen er hierbij op dat (Yb) niet de vzw is die de beslissing genomen heeft. Zij kan de beslissing van 3 december van (Ya) dan ook niet intrekken, herroepen of wijzigen. Het gebrek aan belang blijkt volgens hen ook uit de sanctieregeling in

art. VII.5, tweede lid Codificatie. De verwerende partijen menen verder dat er ook een gebrek aan belang is in zoverre wordt beweerd dat de andere vzw's van de scholengemeenschap niet betrokken zouden zijn.

De verzoekers stellen dat de bestreden beslissing van 3 december 2024 genomen werd door het bestuur van (Ya). Het is volgens hen echter duidelijk dat het toekomstplan uitgaat van (Yb). De bestreden beslissing heeft immers niet enkel betrekking op de werking van de onderwijsinstellingen die ressorteren onder (Ya).

Art. VII.5 Codificatie bepaalt dat de Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake onder ander de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 van het Participatiedecreet. Art. 2 van het Reglement van Orde van de Commissie Zorgvuldig Bestuur bepaalt dat om ontvankelijk te zijn de verzoekende partij belang moet hebben bij de vraag of de klacht.

De verzoekende partijen zijn niet akkoord met de beslissing van 3 december inzake het 'Toekomstplan Onderwijs 2030'. Deze beslissing inzake het Toekomstplan houdt onder andere in dat de scholen waarvan (Ya) de inrichtende macht is, evolueren tot leef – en leercampussen. Het onderwijs zal worden aangeboden in vier middenscholen en vier bovenscholen. De vier middenscholen zullen zich situeren op de campus (Za), (Zb) en twee campussen in het centrum van (Z), namelijk aan (Zc) en aan (Zd). De vier bovenscholen situeren zich op (Ze), (Zf) en twee campussen in het centrum van (Z), namelijk (Zg) en (Zh). Alle scholen voor regulier onderwijs van de scholengemeenschap (Yb) zullen in de toekomst ook onder één nieuwe naam naar buiten treden.

De verzoekende partijen moeten als ouder, leerling, personeelslid en/of lid van de schoolraad wel degelijk als belanghebbende in de zin van artikel VII.5. Codificatie beschouwd worden.

Daar waar de verzoekers menen dat het duidelijk is dat het Toekomstplan uitgaat van (Yb), kunnen zij zich als belanghebbende ook richten tot de Scholengemeenschap (Yb).

5.4.2. Tijdigheid

Verder wijzen de verwerende partijen er ook nog op dat een klacht moet worden ingediend binnen een termijn van 60 kalenderdagen na de vaststelling of kennisname van de betwiste feiten.

De klacht van de verzoekers betreft de beslissing van 3 december 2024 inzake het "Toekomstplan Onderwijs 2030". De klacht werd ingediend met een aangetekende brief van 29 januari 2025. De klacht werd aldus ingediend binnen een termijn van 60 kalenderdagen na de vaststelling of de kennisname van de betwiste feiten.

In zoverre de klacht gericht is tegen de beslissing van 3 december 2024 inzake het "Toekomstplan Onderwijs 2030" is zij wel degelijk ontvankelijk. In wat volgt beperkt de Commissie zich tot de beoordeling van de vraag of de betrokken bepalingen van het Participatiedecreet werden nageleefd bij het nemen van de beslissing van 3 december 2024.

5.5. Beslissing

5.5.1. Participatie. Algemeen.

De memorie van toelichting bij het Participatiedecreet gaat er van uit “*dat bij een democratische samenleving een democratische schoolcultuur hoort. Alle betrokken geledingen moeten derhalve de kans krijgen deel te nemen aan het onderwijsbeleid. De voorwaarden moeten worden geschapen om de betrokkenheid van alle geledingen op diverse niveaus van het onderwijs- en schoolbeleid te vergroten*” (Parl. St. VI. P. 2003-04, nr. 1955/1, 3). Het decreet creëert daartoe het orgaan van de schoolraad waarin de verschillende geledingen van de lokale onderwijsgemeenschap (personeel, ouders, lokale gemeenschap) onafhankelijk van het schoolbestuur elkaar ontmoeten. Zo worden de inzichten en betrachtingen van de afzonderlijke geledingen samengebracht in één formeel participatieorgaan. Het Participatiedecreet kent de schoolraad een recht op informatie, op advies en op overleg toe. De inhoud en de draagwijdte van het recht om te adviseren en te overleggen worden in het decreet nader beschreven. Daarbij wordt ook de eindverantwoordelijkheid van het schoolbestuur erkend en bevestigd.

In het decreet is een lijst van materies ingeschreven waaromtrent het schoolbestuur ontwerpen van beslissingen aan de schoolraad voor overleg moet voorleggen waarover het schoolbestuur vooraf moet overleggen met de schoolraad. Over deze aangelegenheden kan de schoolraad ook uit eigen beweging een schriftelijk advies uitbrengen. Voor het in het decreet geregelde overleg is het schoolbestuur de gesprekspartner van de schoolraad. Het overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van het schoolbestuur of zijn gemandateerde en de schoolraad en leidt tot een verslag waarin alle standpunten worden opgenomen.

Uit het concept van de schoolraad volgt dat de schoolraad onmogelijk zijn taak kan vervullen zonder de actieve inbreng van de kant van het schoolbestuur. In de memorie van toelichting is daarover het volgende te lezen: “*De leden van de schoolraad kunnen hun participatierechten enkel uitoefenen, indien zij over voldoende informatie beschikken. Zij hebben daarom een informatierecht ten aanzien van de inrichtende macht. Het informatierecht betreft de aangelegenheden waarover de schoolraad haar advies-, overleg- en instemmingsrechten uitoefent.*” (Parl. St. VI. P. 2003-04, nr. 1955/1, 13).

Het decreet preciseert dat de leden in functie van de uitoefening van de bevoegdheden van de schoolraad over een algemeen informatierecht beschikken en dat het schoolbestuur hen daartoe alle relevante documenten bezorgt (art.15).

Dat de schoolraad zonder adequate informatie niet kan functioneren als een echt participatieorgaan, brengt dus mee dat er in hoofde van het schoolbestuur sprake is van een plicht tot actieve informatie.

Wat de aard en de omvang van de door het schoolbestuur verschuldigde informatie moet zijn, zal door de specifieke kenmerken van elk overleg worden bepaald. In het algemeen kan worden gezegd dat de verstrekte informatie de leden van de schoolraad moet toelaten om zich een gefundeerde mening te vormen over de implicaties van het voorgelegde discussiepunt, over de voor- en nadelen van de voorgestelde oplossingen of keuze, in voorkomend geval ook over het voor en tegen van ernstige alternatieve oplossingen die door het schoolbestuur zijn overwogen. De vorm waarin de informatie moet worden verstrekt zal eveneens afhankelijk zijn van de gegevens van het dossier.

Ten slotte zal de informatie ook tijdig moeten worden verstrekt. Bij gebrek aan nadere bepalingen in het decreet of het huishoudelijk reglement zal de draagwijdte van deze voorwaarde opnieuw afhankelijk zijn van de aard en de complexiteit van het voorgelegde probleem (zie reeds eerder: CZB/KL/P/KBO/2013/321).

5.5.2. Toepassing

(i) *De beslissing inzake het Toekomstplan Onderwijs 2030*

5.5.2.1. De verzoekers menen dat met betrekking tot de op 3 december 2024 genomen beslissing inzake het ‘Toekomstplan Onderwijs 2030’ niet het in het Participatiedecreet voorgeschreven voorafgaand overleg met de schoolraad heeft plaatsgevonden.

Uit de voorgelegde stukken blijkt dat het Toekomstplan Onderwijs 2030 reeds een lange voorgeschiedenis kent. Volgens de verweerders startte het proces tot totstandkoming van het masterplan reeds in 2018. Volgens de verzoekers vond op 1 maart 2021 reeds een terugkoppeling plaats naar het personeel middels een webinar waarin door de algemeen en coördinerend directeur toelichting werd gegeven over het verdere toekomstplan voor de Scholengemeenschap. Hierbij kwam naar verluidt onder andere naar voren dat het schoolbestuur een hele reeks beslissingen had genomen die men tegen 2024 gerealiseerd zou zien. Vervolgens zou het de bedoeling zijn om in 2024 opnieuw een stand van zaken op te maken op basis van de afgelopen schooljaren, waarna kon gedacht worden richting 2030.

De verweerders wijzen er op dat niet alleen de officiële inspraakorganen werden betrokken, er werden ook bijkomende overlegorganen geïnstalleerd.

Zo werd onder andere een suprascolaire denktank opgericht, bestaande uit twee personeelsleden per school.

In het voorjaar van 2024 werden de schoolraden geïnformeerd over de stand van zaken betreffende het masterplan voor 2030, zoals ook wordt erkend door de verzoekers en blijkt uit de diverse verslagen onder stukken B.1 van de verweerders.

Op 16 oktober 2024 werd het Toekomstplan toegelicht aan de leden van de suprascolaire denktank. Er was een presentatie opgesteld waarin 4 nieuwe scenario's waren opgenomen (zie stuk 21 verzoekers).

Op 18 oktober 2024 werd het Toekomstplan toegankelijk voor de overige personeelsleden via het online communicatieplatform (zie stuk 22 verzoekers).

Op 24 oktober 2024 werd een uitnodiging gestuurd voor de superschoolraad. Als bijlage bij die uitnodiging werd een omvangrijk werkdocument “Toekomstplan” gevoegd (stuk B.2 van de verweerders).

Op 6 november 2024 kregen de verschillende schoolraden dan in een gezamenlijke sessie een inhoudelijke toelichting met betrekking tot het Toekomstplan, aan de hand van een PowerPoint Presentatie (zie stuk B.3 van de verweerders). Hierbij werd onder andere gewezen op het onderwijsconcept met leef- en leercampussen. Er werden vier scenario's voorgesteld (scenario 1, 2A, 2B en 2C). Er werden ook een aantal vragen gesteld vanuit het publiek. In het verslag wordt vermeld dat de directie van de scholengemeenschap deze vragen en bezorgdheden heeft beluisterd en de vragen ter plekke heeft beantwoord (zie stukken 25 en 26 van de verzoekers, B.3 en B.4 van verweerders).

Op het einde van dit infomoment werden de schoolraden verzocht om een advies uit te brengen op basis van de verkregen informatie. Om deze adviezen te formuleren werd een sjabloon opgesteld waarin voor elk scenario de pro's en contra's konden worden afgezet tegen de 5 parameters die het bestuur had vooropgesteld (zie stuk 27 verzoekers, stuk B.5 verweerders). In het verslag werd nog gesteld dat in de loop van november in elke school een schoolraad zou worden georganiseerd om het sjabloon in te vullen.

De diverse schoolraden hebben naderhand effectief advies gegeven:

- de schoolraad van (Za) en (Ze) op 12 november 2024 (stuk B.6a)
- de schoolraad van (Zb) met PV van overleg van 20 november 2024 (stuk B.6b)
- de schoolraad van (Xa) op 21 november 2024 (stuk 49 verzoekers; stuk B.6c verweerders)
- School – en ouderraad (Xc) op 24 november 2024 (stuk 51 verzoekers; stuk B.6d verweerders)
- Verslag van de bijeenkomst van de schoolraad (Xb) van 18 november 2024 (stuk 48 verzoekers) en Advies over het masterplan van de schoolraad (Xb) (stuk 50 verzoekers, stuk B.6 e verweerders)

Op 21 november 2024 werd een uitnodiging gestuurd voor de vergadering van het bestuur (Ya) op donderdag 28 november 2024 om 9.00 uur. Als bijlage werden onder andere de agenda, het toekomstplan, evenals het advies van de schoolraad (Za) en (Ze) en van (Zb), het sleuteldocument en het sjabloon gevoegd.

Op de agenda d.d. 21 november 2024 voor de vergadering van het bestuur (Ya) van 28 november 2024 stond onder punt 3 het “Masterplan”. Punt 3.1. betreft de voorbereiding van het bestuur van 3 december en vermeldt onder andere de adviezen van de diverse schoolraden, waarvan sommige nog zouden worden nagestuurd.

Per e-mail van 26 november 2024 werd onder andere nog het advies van de schoolraad van (Xa) overgemaakt. Op 27 november 2024 werden nog een aantal documenten overgemaakt, waaronder het advies over het masterplan van de schoolraad (Xb) en het advies van de school- en ouderraad (Xc).

In het verslag van de bestuursvergadering van 28 november 2024 wordt onder andere gesteld dat het schoolbestuur alle bezorgdheden heeft gehoord en hierover uitgebreid heeft overlegd en gediscussieerd. Het voelde aan dat er te weinig draagvlak was voor scenario 1 dat pedagogisch en financieel de beste optie is. Het bestuur stelde te willen dat het project slaagt vanuit een positieve samenwerking met alle betrokkenen/geledingen en vroeg daarom om een creatief, alternatief scenario uit te werken dat voldoet aan de volgende voorwaarden:

- Uitgangsprincipes masterplan behouden (5 parameters)
- Aanvaardbaar scenario zijn voor alle betrokkenen zodat er snel positief kan worden samengewerkt;
- Financieel haalbaar scenario zijn.

Het bestuur vroeg tevens om een communicatieplan voor te bereiden voor meerdere scenario's. Er werd verder nog gesteld dat er na studiewerk een alternatief scenario is voorgesteld met twee bovenbouwscholen in (Z) centrum en een verdeling van de domeinen zodat aan bovenstaande voorwaarden voldaan is. Het zou rekening houden met de voorstellen van (Xa) en (Xb) (leerkrachten en ouders) qua ruimte. Het zou financieel ook min of meer haalbaar zijn (beter dan de scenario's 2A, B en C) en zou de mogelijkheid geven om constructief samen te werken. Er werden nog diverse vragen en opmerkingen geformuleerd. Op 3 december 2024 zou dan de definitieve beslissing worden genomen.

Op 3 december 2024 vond dan nog een bestuursvergadering plaats. In het verslag van deze vergadering wordt onder andere vermeld dat het bestuur de voorbije periode heeft geluisterd naar alle geledingen. Ze heeft alle opmerkingen en bezorgdheden afgewogen en de adviezen bestudeerd. Daaruit is het bestuur tot een unanieme beslissing gekomen. De beslissing is 3-ledig: (1) leef- en leercampussen, (2) vier onafhankelijke middenscholen en vier aparte domeinscholen, waarvan twee in de periferie en twee in het centrum en (3) een nieuw naam.

Er wordt hierbij gesteld dat op basis van de besprekingen van 28 november het alternatieve scenario 2D is ontstaan waarbij een domeinschool wordt ingericht op (Zg) en de (Zh). Met deze keuze wil het bestuur tegemoetkomen aan de veelvuldige signalen omtrent de campusgrootte en m2. Er wordt nog aan toegevoegd dat de komende dagen een aantal geledingen zullen worden samengebracht: OCSG, denktank.

Op 7 januari 2025 heeft het schoolbestuur brieven gestuurd aan de diverse schoolraden. Hierin werd de beslissing van het schoolbestuur meegedeeld met de toelichting hoe men tot deze beslissing is gekomen. Er werd hierbij ook telkens (summier) verwezen naar het eerder advies van de betreffende schoolraad.

(ii) Toepassing van de artikelen 18, 21 en 22 Participatiedecreet

5.5.2.2. De verzoekers klagen in hoofddorde aan dat er geen overleg in de zin van de artikelen 21 en 22 Participatiedecreet heeft plaatsgevonden wat betreft de beslissing van 3 december 2024 inzake het Toekomstplan Onderwijs 2030. De verweerders betwisten op zich niet dat de (ontwerp)beslissing inzake het Toekomstplan voor overleg diende te worden voorgelegd aan de schoolraad, al diende dit volgens hen enkel te gebeuren op basis van art. 21, 2°, 6° en 8° Participatiedecreet.

Het is duidelijk – en wordt ook niet betwist – dat het ontwerp van beslissing inzake het Toekomstplan overeenkomstig artikel 21 Participatiedecreet voor overleg aan de schoolraad diende te worden voorgelegd. De vraag stelt zich aldus of het schoolbestuur de artikelen 21 en 22 Participatiedecreet correct heeft toegepast bij het ontwerp van de beslissing inzake het Toekomstplan.

5.5.2.3. Daar waar de verzoekers verder voorhouden dat art. 18 Participatiedecreet zou zijn geschonden, wijzen de verweerders er terecht op dat art. 18 Participatiedecreet een facultatief advies betreft. Dit laat de schoolraad toe *uit eigen beweging* aan het schoolbestuur een schriftelijk advies uit te brengen over alle aangelegenheden opgesomd in artikel 21.

In deze zaak kwam de vraag tot het geven van een advies vanuit het schoolbestuur zelf, hetwelk hier niet toe verplicht was. Door dit voorstel, op initiatief van het schoolbestuur, om advies te verlenen over het Toekomstplan, kregen de schoolraden de kans om hun standpunten, opmerkingen, aanbevelingen hierover weer te geven in een advies. Zoals hierna zal blijken, betrof dit geen pro forma advies.

(iii) Artikel 21 en 22 iuncto art. 10 en 13 Participatiedecreet

5.5.2.4. Zoals hoger reeds gesteld is de vereiste dat de schoolraad geldig is samengesteld een wezenlijke voorwaarde opdat het overleg juridisch correct zou verlopen.

De verzoekers menen echter dat de artikelen 10 en 13 Participatiedecreet werden geschonden doordat de schoolraden volgens hen onregelmatig samengesteld waren.

Wat betreft (Xb) stellen de verzoekers dat de heer (Xx) niet op correcte wijze werd gecoöpteerd door de vertegenwoordigers van het personeel, de leerlingen en ouders, maar eenzijdig aangesteld werd door het schoolbestuur. Bovendien valt volgens hen niet in te zien op welke wijze hij als een vertegenwoordiger van “de lokale gemeenschap” kan worden beschouwd. Volgens de verweerders is de heer (Xx) al 15 jaar lid van de schoolraad en heeft daar nooit iemand een opmerking over gemaakt.

Dit laatste wordt niet tegengesproken door de verzoekers. Bovendien stelt de Commissie met de verweerders vast dat de verzoekers geen enkel stuk bijbrengen waaruit blijkt dat de lokale gemeenschap ongeldig vertegenwoordigd zou zijn in de schoolraad van het (Xb). De Commissie is verder niet bevoegd om zich uit te spreken over de vraag of er een belangenconflict bestaat in hoofde van de heer (Xx) daar waar hij naar verluidt ook zou optreden als advocaat voor het schoolbestuur.

Voor wat de schoolraad van (Zb) betreft, stellen de verzoekers dat de echtgenote van de algemeen directeur van de scholengroep in de schoolraad zetelt als vertegenwoordiger van de personeelsleden. Daar waar zij menen dat dit moeilijk te verdedigen is in het licht van de beginselen van behoorlijk bestuur en corporate governance, herhaalt de Commissie dat zij niet bevoegd is dit te beoordelen. De verweerders stellen overigens op hun beurt dat de echtgenote van de algemeen directeur van de scholengemeenschap geen vast lid is van de schoolraad. Met de verweerders stelt de Commissie ook vast dat de verzoekers geen enkel stuk voorleggen waaruit een onregelmatige samenstelling van de schoolraad van (Zb) zou blijken.

Voor wat de schoolraad van (Xc) betreft, was de lokale gemeenschap volgens de verzoekers helemaal niet vertegenwoordigd. Volgens de verwerende partijen heeft de directie meermaals gevraagd aan de lokale gemeenschap van (Xc) om te participeren aan de schoolraad, maar had de lokale gemeenschap daar geen gehoor aan gegeven.

Art. 13 Participatiedecreet bepaalt dat de vertegenwoordigers van het personeel, de leerlingen en de ouders onverwijld na hun aanduiding bij consensus de vertegenwoordigers van de lokale gemeenschap coöpteren. In de Memorie van Toelichting wordt hierbij vermeld: *“De vertegenwoordigers van de lokale gemeenschap/sociaal-culturele of economische milieus in de schoolraad moeten zo snel mogelijk na de rechtstreekse verkiezingen worden aangezocht zodat zij in de raad gecoöpteerd kunnen worden door de andere leden.*

De coöptatie gebeurt bij consensus.

Indien er geen kandidaten voor vertegenwoordiging van de lokale gemeenschap zijn of indien de andere geledingen er niet in slagen bij consensus de coöptatie uit te voeren, zal de raad alsnog rechtsgeldig zijn samengesteld” (zie Parl.St. VI.Parl. 2003 - 2004, Stuk 1955/1, 13).

Art. 10 § 3 Participatiedecreet bepaalt: *“§ 3. Indien een geleding geen of onvoldoende vertegenwoordigers telt, is de schoolraad desalniettemin regelmatig samengesteld, voor zover de bij of krachtens dit decreet voorziene stappen met het oog op de samenstelling van de schoolraad zijn ondernomen.”*

Dat er geen vertegenwoordigers van de lokale gemeenschap in de schoolraad van (Xc) zijn, impliceert dus niet automatisch dat de schoolraad niet regelmatig is samengesteld. Volgens de verwerende partijen gaf de lokale gemeenschap geen gehoor aan de vraag van de directie om te participeren aan de schoolraad. Dit wordt niet weerlegd door de verzoekers.

Wel verwijzen de verzoekers naar hun stuk 44 en 45. De verweerders stellen terecht dat deze stukken geen onregelmatigheid bewijzen, daar waar hier louter uit blijkt dat werd meegedeeld dat de superschoolraad van 6 november 2025 er enkel was voor de leden van de verschillende schoolraden, en dus de leden van de schoolraad voor de lokale gemeenschap.

De verzoekers erkennen nog dat enkele buurtbewoners hierna, op 7 november 2024, wel door de directie van (Xc) werden geïnformeerd (zij het volgens hen uiterst summier, hetgeen wordt betwist door de verweerders) over de scenario's en verzocht werden om een schriftelijk advies te formuleren. Hieruit kan alvast worden afgeleid dat nog werd getracht om “de buurt” te informeren over en te betrekken bij de plannen.

(iv) *Het informeren van de schoolraden*

5.5.2.5. De verzoekers menen nog dat de schoolraden niet tijdig en conform werden geïnformeerd, zoals volgens hen nochtans vereist is voor een overleg in de zin van art. 21 en 22 Participatiedecreet. Zij werpen in het kader hiervan vooreerst op dat het schoolbestuur niet de moeite heeft genomen om *elke schoolraad afzonderlijk* te informeren over het Toekomstplan.

Zoals hoger aangegeven is het een noodzakelijke voorwaarde voor het voeren van een degelijk overleg dat de schoolraad vanuit het bestuur vooraf actief en adequaat wordt geïnformeerd omtrent de te bespreken aangelegenheid.

Met de verweerders stelt de Commissie vast dat in het kader van de zogenaamde superschoolraad die werd georganiseerd op 6 november 2024, de verschillende schoolraden wel degelijk, gelijktijdig, werden geïnformeerd. De Commissie is van oordeel dat, zoals opgemerkt door de verweerders, door de verzoekers niet wordt gemotiveerd noch aangetoond welk verschil het had uitgemaakt indien er op 6 november 2024 per individuele schoolraad gewerkt zou zijn. Van belang is dat de betrokken schoolraden wel degelijk allen werden geïnformeerd op 6 november 2024 inzake het Toekomstplan Onderwijs 2030.

5.5.2.6. De verzoekers merken verder terecht op dat de informatie *tijdig* moet worden meegedeeld aan de schoolraad. Ook moet de informatie adequaat zijn.

De Commissie is van oordeel dat hieraan effectief voldaan werd.

Zoals reeds gezegd, was er vooreerst een lange voorgeschiedenis waarbij al bepaalde informatie werd gedeeld.

Bij de uitnodiging voor de superschoolraad van 6 november 2024 werd een uitvoerig werkdocument (van maar liefst 55 bladzijden) gevoegd met informatie. Dit gaf de betrokkenen de kans om op voorhand reeds het één en ander af te toetsen.

Tijdens de vergadering van 6 november 2024 werd verdere toelichting gegeven en had men de mogelijkheid vragen te stellen. De schoolraden werden op deze superschoolraad duidelijk en voldoende geïnformeerd omtrent de voorgenomen plannen. De diverse schoolraden kregen hierna tot drie weken de tijd om een advies te formuleren. Tijdens die periode hadden de vertegenwoordigers voldoende tijd om hun respectievelijke geledingen te informeren en raadplegen (zie ook verder).

5.5.2.7. De verzoekers stellen verder nog dat het schoolbestuur moet informeren over de *geplande beslissing*. Dit zou hier volgens hen niet zijn gebeurd daar waar in de uiteindelijke beslissing geen van de eerder toegelichte vier scenario's werd weerhouden.

De verweerders wijzen erop dat het gekozen scenario geen totaal nieuw scenario betreft. Er werden verschillende scenario's/pistes voorgelegd en het bestuur heeft, rekening houdend met de ontvangen opmerkingen, finaal gekozen voor een compromis, namelijk een scenario met twee bovenbouwscholen in centrum (Z).

De Commissie stelt vast dat het scenario waartoe uiteindelijk werd beslist, niet exact overeenstemt met één van de vier scenario's die werden voorgesteld tijdens de superschoolraad van 6 november 2024. Rekening houdend met de verschillende opmerkingen en bezorgdheden die tijdens de overlegprocedure werden geuit, is het schoolbestuur namelijk uiteindelijk tot een alternatief scenario als compromis gekomen. Het feit dat het uiteindelijk weerhouden scenario het gevolg is van een compromis, neemt niet weg dat de schoolraden wel degelijk voldoende en tijdig werden geïnformeerd.

5.5.2.8. Gelet op het voorgaande is de Commissie van oordeel dat de verwerende partijen alvast niet kunnen worden verweten dat zij zouden zijn tekort geschoten aan de verplichting om de schoolraad tijdig toereikende informatie te bezorgen voor een volwaardig overleg.

(v) *Was er overleg in de zin van artikel 21 en 22 Participatiedecreet?*

5.5.2.9. Uit de voorliggende stukken blijkt dat, na een lang voorafgaand traject, op 24 oktober 2024 een uitnodiging werd verstuurd voor een superschoolraad van 6 november waarop een stand van zaken inzake het toekomstplan zou worden toegelicht. Bij deze uitnodiging werd een document gevoegd met een uitgebreide uitleg over het Toekomstplan.

Alle schoolraden konden deelnemen aan de vergadering van 6 november 2024. Tijdens deze vergadering werd het Toekomstplan toegelicht aan de hand van een presentatie. De mogelijkheid werd geboden om vragen te stellen en bezorgdheden te uiten, waarop toen reeds werd geantwoord.

Van deze vergadering werd ook een – weliswaar summier - verslag opgemaakt. Hierin werden reeds een aantal van de belangrijkste bezorgdheden vermeld.

De schoolraden kregen hierna allen de mogelijkheid om – adequaat geïnformeerd - een advies op te stellen, waarbij zij aldus hun standpunt en opmerkingen konden weergeven.

Voor het opstellen van dit advies kon gebruik worden gemaakt van het voorgestelde sjabloon. Uit niets blijkt dat men werkelijk verplicht was het aangereikte sjabloon te gebruiken. Sommige schoolraden kozen er ook voor om dit niet te doen (zie stukken B.6c en B.6e van de verweerders).

De verweerders betwisten hierbij dat de schoolraden zich slechts over een deel van het Toekomstplan konden/mochten uitspreken. Met de verweerders stelt de Commissie vast dat nergens uit blijkt dat de verzoekers hierbij hun standpunt niet ruimer, bijvoorbeeld ook inzake het luik betreffende de pedagogische visie en doelstellingen, konden meegeven.

Alle schoolraden maakten een advies over. Het laatste advies werd naar verluidt ontvangen op 28 november. De schoolraden hadden dus een tijdspanne van drie weken om de geledingen te informeren en raadplegen en een advies op te stellen. De diverse schoolraden kregen hiermee de nodige tijd om, rekening houdend met alle informatie die zij inmiddels hadden gekregen, het één en ander af te toetsen met de geledingen en om in dialoog te gaan, hetgeen overigens ook wordt bevestigd door de inhoud van de adviezen.

Op 28 november 2024 vond een bestuursvergadering plaats, waar onder andere het Toekomstplan op de agenda stond. Eén van de punten op de agenda hierbij betrof de verschillende adviezen die werden verleend door de schoolraden. Uit het verslag van deze vergadering (stuk K.6 verweerders) blijkt dat diverse bedenkingen en bezorgdheden hierbij aan bod zijn gekomen. De optie van een alternatief scenario met twee bovenbouwscholen in Hasselt centrum kwam hierbij ter sprake. Op 3 december 2024 zou de eindbeslissing worden genomen.

Op 3 december 2024 vond nogmaals een bestuursvergadering plaats. Volgens het verslag heeft het bestuur alle opmerkingen en bezorgdheden afgewogen en de adviezen bestudeerd. Daaruit is een unanieme beslissing gekomen, waarbij werd gekozen voor het alternatieve scenario dat op 28 november 2024 werd voorgelegd.

Hieruit kan naar het oordeel van de Commissie worden afgeleid dat rekening houdend met de verschillende opmerkingen en bezorgdheden die werden geuit door onder andere de

schoolraden, het schoolbestuur op 3 december 2024 tot een beslissing is gekomen. De uiteindelijke beslissing betreft niet één van de vier scenario's die werden toegelicht tijdens de superschoolraad van 6 november 2024 maar is het resultaat van de overlegprocedure; er werd gezocht naar een compromis, rekening houdend met hetgeen aan bod kwam tijdens de overlegprocedure.

Uit het gegeven dat de verschillende schoolraden en het schoolbestuur er in de loop van het participatietraject niet in geslaagd zijn hun zienswijzen rond het Toekomstplan volledig met elkaar in overeenstemming te brengen, volgt op zich niet dat de plicht tot voorafgaand overleg niet zou zijn nageleefd. Zo kan in deze zaak niet worden gesteld dat de diverse schoolraden onvoldoende de kans zouden hebben gehad om omtrent het Toekomstplan, met inbegrip van de uitgangsprincipes en de diverse voorgestelde scenario's in dialoog te treden met het bestuur en zich daarover uit te spreken.

Het schoolbestuur draagt de eindverantwoordelijkheid en moest op een gegeven moment ook een beslissing nemen. Zij heeft dit gedaan, na eerst in overleg te zijn getreden met de betrokken schoolraden.

5.5.2.10. Ten onrechte stellen de verzoekers dat de ganse procedure slechts pro forma zou zijn gevoerd. Uit het voorgaande blijkt dat er wel degelijk overleg plaatsvond en dat de inhoud van de uiteindelijke beslissing mee gevormd is door het gevoerde overleg.

Dat er nog slechts een aantal dagen tijd zat tussen de ontvangst van het laatste advies en het nemen van de uiteindelijke beslissing impliceert geenszins automatisch dat de beslissing in werkelijkheid al eerder genomen was. Zoals reeds gezegd was er al een gans proces voorafgegaan aan de superschoolraad van 6 november 2024. Na deze superschoolraad werd nog de nodige tijd geboden om de geledingen te consulteren en een advies voor te leggen. De adviezen werden op verschillende tijdstippen overgemaakt, waarbij de eerste al van 12 november dateert. Na ontvangst van het laatste advies werd nog een bestuursvergadering georganiseerd op 28 november 2024, ter voorbereiding van de bestuursvergadering van 3 december 2024. Op de bestuursvergadering van 3 december 2024 werd dan effectief beslist. De door de schoolraden afgeleverde adviezen werden hierbij effectief in acht genomen door het schoolbestuur, zoals ook blijkt uit de verslagen van de bestuursvergadering en uit de brieven die in het kader hiervan werden verstuurd op 7 januari 2025. Hierin werd de beslissing van het schoolbestuur meegedeeld met toelichting hoe men tot deze beslissing is gekomen. Er werd hierbij ook telkens (zij het eerder summier) verwezen naar het eerder advies van de betreffende schoolraad.

5.5.2.11. Uit het voorgaande besluit de Commissie dat vooraleer de verwerende partijen de eindbeslissing hebben genomen, wel degelijk in dialoog werd getreden met de diverse schoolraden van de betrokken scholen. Deze laatste konden tijdens de superschoolraad van 6 november reeds vragen stellen, eventuele opmerkingen geven en kregen hierna nog tot drie weken de tijd om een advies te geven waarin zij, na het aftoetsen met de betrokken geledingen, hun standpunten en eventuele bezwaren konden uiten. Het schoolbestuur heeft de overgemaakte adviezen kunnen lezen en kon rekening houden met de gegeven opmerkingen bij het nemen van de uiteindelijke beslissing.

Rekening houdend met het voorgaande, ziet de Commissie onvoldoende elementen om te besluiten dat bij de totstandkoming van de beslissing van 3 december 2024 met betrekking tot het Toekomstplan Onderwijs 2030 de bepalingen van het Participatiedecreet werden miskend. De klacht van de verzoekende partijen is **niet gegrond**.

5.5.3. De Commissie komt tot volgende beslissing:

De Commissie is niet bevoegd voor zover de klacht rechtstreeks betrekking heeft op de artikelen 28, 30, 31 en 51 van het Participatiedecreet, op de beginselen van behoorlijk bestuur en art. 22bis en 24 van de Grondwet.

Bij de totstandkoming van de beslissing betreffende het Toekomstplan Onderwijs 2030 werden de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures van de schoolraad in het Participatiedecreet niet miskend. Het ontwerp van deze beslissing werd vooraf aan de schoolraad (schoolraden) van de diverse betrokken scholen voorgelegd. De schoolraden werden adequaat geïnformeerd en kregen de nodige tijd om een advies uit te brengen. Zij konden hierbij hun geledingen informeren en raadplegen. Na ontvangst van de adviezen werd dit voorgelegd aan en besproken door het schoolbestuur tijdens een eerste bestuursvergadering op 28 november 2024. De uiteindelijke beslissing werd kort nadien genomen, tijdens de bestuursvergadering van 3 december 2024. Het scenario dat werd gekozen in de uiteindelijke beslissing betreft een compromis en is mede het gevolg van de voorgaande overlegprocedure.

De verschillende elementen die door de verzoekers in de klacht naar voren worden gebracht zijn niet van aard dat ze iets af doen aan de vaststelling dat de schoolraad (schoolraden) van de betrokken scholen op een correcte wijze betrokken werden bij (het ontwerp van) de beslissing betreffende het Toekomstplan Onderwijs 2030.

In het kader van haar begrensde bevoegdheid, acht de Commissie de klacht dan ook niet gegrond.

De Commissie gaat er vanuit dat, zoals ook aangegeven door de verweerders, de open dialoog naar de toekomst toe verder gewaarborgd blijft.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de tweede dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, bij aangetekend schrijven een beroep bij de Vlaamse Regering, in de persoon van de Minister van Onderwijs, ingesteld worden (met een afschrift aan het secretariaat van de Commissie).

Brussel, 22 april 2025

Liesbeth Van Daele
Secretaris

Bengt Verbeeck
Voorzitter